

Naast elkaar verkeersonderwijs

Voorwoord

Verkeersonderwijs staat onverminderd in de belangstelling. Zowel op provinciaal als gemeentelijk niveau worden initiatieven ontplooid tot kwaliteitsverbetering van het verkeersonderwijs. Een goed voorbeeld hiervan is het Brabantse Verkeersveiligheidslabel, een project dat navolging heeft gekregen in 8 andere provincies en in 2007 zelfs een Europese prijs in de wacht gesleept heeft, de 'Child Safety Award'.

De provincie Noord-Brabant zet zich middels dit project in voor beter, praktischer verkeersonderwijs. Scholen kunnen zich kwalificeren voor een Brabants Verkeersveiligheidslabel. Om dit te kunnen behalen moet de school aan een aantal criteria voldoen. Eén van de criteria is (BVL) dat de school verkeersles geeft via een eigentijdse verkeersmethode, waarbij praktische oefeningen deel uitmaken van de lessen. Daarom heeft het BVL-team Yvonne Baart van Edux Onderwijsadvies gevraagd het huidige methodeaanbod naast elkaar te zetten. Voor scholen die zich snel op het huidige aanbod willen oriënteren is deze 'Naast Elkaar' (versie 2010) een goed hulpmiddel. Voor meer informatie over het (Brabants) Verkeersveiligheidslabel zie de website www.bvlbrabant.nl of www.verkeersveiligheidslabel.nl

Evelien Geurts,
Projectleider Brabants VerkeersveiligheidsLabel
Provincie Noord-Brabant

Leeswijzer

Naast elkaar biedt scholen de mogelijkheid om op een snelle en overzichtelijke manier een indruk te krijgen van recent uitgegeven methodes voor verkeersonderwijs. Nieuw ten opzichte van de versie uit 2009 is dat de methode **Klaarover versie 3** is beschreven.

Van de beschreven methodes is bij Klaar.. over, Wegwijs, Wijzer door het verkeer sprake van een 'traditionele methode' met handleiding, werkboek en soms leerlingenboek'. Bij de **materialen van Veilig Verkeer Nederland** is sprake van een methodische leerlijn, maar de uitwerking is afwijkend, in de vorm van een ideeënboek en aanvullende beeldmaterialen en software voor de onderbouw en verkeerskranten vanaf groep 4. **Afgesproken!** ziet zichzelf wel als methode. Vanwege de omvang en uitwerking van het materiaal zou het ook gezien kunnen worden als additioneel materiaal. Er wordt vooral met instructie via de computer gewerkt en er zijn weinig overige instructie- of klassikale besprekingsmomenten ingebouwd.

Uiteindelijk is het de bedoeling van deze **Naast Elkaar** dat de school de methode kan kiezen die het beste past bij haar manier van lesgeven. Daarom is er in vergelijkende zin geen oordeel gegeven over de 'beste methode'. Overigens valt of staat het 'beste verkeersonderwijs' uiteindelijk met het enthousiasme en de deskundigheid van de leerkracht die de verkeerslessen geeft. De methode blijft daarbij een (weliswaar belangrijk) hulpmiddel.

Helaas is in de kerndoelen van 2006 verkeerseducatie nog nauwelijks opgenomen en valt daar moeilijk aan te toetsen.

Het kerndoel (35) luidt: De leerlingen leren zich redzaam te gedragen, in sociaal opzicht, als verkeersdeelnemer en als consument.

Iedere verkeersmethode geeft uiteraard aan dit kerndoel als uitgangspunt te nemen.

Bij de meeste methodes is of software en/of een internetsite beschikbaar om ook via de computer oefeningen te doen en animaties en filmpjes te bekijken. Ook is bij een aantal methoden al digibord-software beschikbaar. Nu steeds meer scholen over digitale schoolborden kunnen beschikken kan het verkeersonderwijs nog inzichtelijker worden verbeeld.

Inhoudsopgave:

Typering door de uitgever	4
4	
Jaar van uitgave.....	5
Verschenen.....	5
Bestemd voor.....	5
Materialen.....	5
Prijs van de methode.....	6
Uitgangspunten.....	6
Opbouw van de methode.....	7
Tijdsinvestering.....	8
Opbouw per thema.....	9
Opbouw van de lessen.....	11
Thema's.....	12
Combinatiegroepen.....	13
Differentiatie.....	14
Toetsing.....	14
Zorgverbreding.....	14
Betrekken van ouders bij verkeersonderwijs.....	15
Handleiding.....	15
Leerlingmateriaal.....	16
Kopieerbladen/werkboek.....	17
Software.....	18
Extra benodigde materialen.....	19

Wijzer door het verkeer versie 2	Klaar...over! versie 3	Wegwijs	Afgesproken	Rondje Verkeer/Stap Vooruit/Op voeten en fietsen / Jeugdverkeerskrant
<p>Typering door de uitgever;</p> <ul style="list-style-type: none"> • is de enige echte verkeersmethode die samen ontwikkeld is met Veilig Verkeer Nederland • haalt de praktijk in de klas door een multimediale interactieve aanpak • realisme en herkenning als basis (minder tekst, meer beelden) • met realistische beelden op ooghoogte van het kind • flexibel in te passen praktijklessen • echte methode met echte leerlijn • voor groep 1 t/m 8 	<p>Typering door de uitgever;</p> <ul style="list-style-type: none"> • No nonsense methode van 1 les per 14 dagen • Werkboekmethode • Altijd actueel • multimediale interactieve aanpak 	<p>Typering door de uitgever</p> <ul style="list-style-type: none"> • Compact • Eenvoudig • Gebruiksvriendelijk • Koppeling tussen theorie en praktijk • Aanleren van veilig gedrag in het verkeer • Houdt rekening met richtlijnen Regionale Organen Verkeersveiligheid en kerndoelen (rollen van het kind als verkeersdeelnemer) 	<p>Typering door de uitgever</p> <p>A. Afgesproken! Dé verkeersmethode</p> <p>B. Duidelijke lessen ondersteund door foto's, video's en animaties</p> <p>C. Gemakkelijk te updaten (gratis binnen de licentiekosten)</p> <p>D. Geen jaarlijkse verbruikskosten in de vorm van werkboeken en het kopiëren van werk- en toetsbladen</p> <p>E. Hoog "leuk leren" gehalte</p> <p>F. Afgesproken! begint bij groep 1 met sketches, liedjes en verhalen</p> <p>G. Inclusief leerlingvolgsysteem (dus geen taken meer nakijken)</p> <p>H. Perfect ter voorbereiding op het landelijke fietsexamen</p>	<p>Typering door de Uitgever</p> <ul style="list-style-type: none"> • Door te werken met <i>Rondje Verkeer</i>, <i>Stap Vooruit</i>, <i>Op Voeten en Fietsen</i> en de <i>JeugdVerkeersKrant</i> geeft een school verkeersonderwijs zoals dat wordt geformuleerd in de Kerndoelen voor het basisonderwijs (zie het leergebied 'Oriëntatie op jezelf en de wereld'). • Afwisselend en actueel • Leert de verkeersregels op eenvoudige en aansprekende manier • verkeerssituaties in de eigen omgeving • leert kinderen rekening te houden met anderen in het verkeer.
<p>Uitgever Noordhoff Uitgevers Basisonderwijs Postbus 342 3990 GC Houten</p> <p>030 - 6383441 Internet: www.noordhoffuitgevers.nl E-mail: bao@noordhoff.nl</p>	<p>Uitgever Noordhoff Uitgevers Postbus 342 3990 GC Houten</p> <p>☎ 030 - 6383441 Internet: www.klaar-over.nl E-mail: bao@noordhoff.nl</p>	<p>Uitgever Malmberg Postbus 301 5201 AH Den Bosch</p> <p>☎ 073 - 628 87 22 Internet: www.wegwijs-malmberg.nl Email: voorlichting.bao@malmberg.nl</p>	<p>Uitgever Den Boer Verkeersmiddelen</p> <p>☎ 040-2913151 Internet www.afgesproken.eu Email: info@afgesproken.eu</p>	<p>Uitgever Veilig Verkeer Nederland Postbus 66 3800 AB Amersfoort ☎ 088-5248800 Internet: www.vvn.nl</p>

Wijzer door het verkeer versie 2	Klaar...over! versie 3	Wegwijs	Afgesproken	Rondje Verkeer/Stap Vooruit/Op voeten en fietsen / Jeugdverkeerskrant
Jaar van uitgave 2009	Jaar van uitgave 2010	Jaar van uitgave 2005	Jaar van uitgave 2005	Jaar van uitgave 2009 (<i>Rondje Verkeer 2^e editie</i>) Jaarlijks vernieuwde uitgaven: Stap vooruit Op voeten en Fietsen Jeugdverkeerskrant
Verschenen Alle materialen	Verschenen Alle materialen	Verschenen alle materialen groep 1 t/m 8	Verschenen cd-roms voor groep 1-2,3, 4, 5, 6, 7 en 8	Verschenen Materialen groep 4-8 verschijnen jaarlijks begin september, begin november, begin januari en begin maart. (<i>Rondje Verkeer</i> is reeds verschenen)
Bestemd voor Groep 1-8	Bestemd voor Groep 1 t/m 8	Bestemd voor Groep 1 t/m 8	Bestemd voor Groep 1 t/m 8	Bestemd voor Groep 1-8
Materialen Groep 1-2 Handleiding groep 1-2 Praatplaten 1-2 Vanaf groep 3 per jaar Handleiding Leerlingenboek Werkboek (verbruiksmateriaal) Verkeerstrainer (online digitaal oefenprogramma) digibordsoftware Groep 1- 5: Cd met liedjes Groep 4, 5 6 en 8: Antwoordenboek Methodehandleiding	Materialen Groep 1-2: Activiteitenboek Groep 1 t/m 4: Audio CD Groep 3 t/m 8 per jaar : - Handleiding - Werkboek Groep 5 t/m 8: antwoordenboeken Dr. Digi digibordsoftware (additioneel) Verkeerstrainer (additioneel) Algemene verantwoording	Materialen Groep 1-2: leerkrachtenmap (handleiding + kopieerbladen) Groep 3-8: leerkrachtenmap met daarin kopieerbladen Groep 3-7 Verkeersboek (verbruiksmat.) Computerprogramma voor groep 5, 6 en 7	Materialen Per jaargroep 1 cd-rom; handleiding staat op cd-rom en op internet, te bereiken via administratieprogramma van Afgesproken.	Materialen <i>Rondje Verkeer (groep 1,2 en 3):</i> Doos met: <ul style="list-style-type: none"> • standaard met praatplaten en foto's (45x35 cm) • een activiteitenboek met lesbeschrijvingen en kopieerbladen, • een cd met liedjes • 2 cd-rom's, één voor groep 1-2 en één voor groep 3. <i>Stap Vooruit (groep 4):</i> 8 katernen per jaar per keer 4 pagina's plus inlegblad; een handleiding van 4 pagina's incl. pag. ouderinformatie en kopieerblad praktijkopdracht <i>Op voeten en fietsen (groep 5/6), 8 werkboekjes per jaar; 8 pagina's per keer; handleiding voor de leerkracht incl. kopieerblad praktijkopdracht;</i> <i>Jeugdverkeerskrant (groep 7/8)</i>

Wijzer door het verkeer versie 2	Klaar...over! versie 3	Wegwijs	Afgesproken	Rondje Verkeer/Stap Vooruit/Op voeten en fietsen / Jeugdverkeerskrant
<p>Prijs van de methode Voor 25 leerlingen groep 1 t/m 8 Eerste aanschaf incl. verbruiksmateriaal: € 4366,35 (excl. digibordsoftware, excl. verkeerstrainer, incl. liedjescd's en antwoordenboeken) Verbruiksmateriaal groep 3 t/m 8: € 750,= (5,= per werkboek) Digibordsoftware van alleen Wijzer door het verkeer € 150,= per jaar voor alle groepen; Digibordsoftware voor alle Noordhoffmethodes samen: € 250,= voor alle leerjaren per jaar.</p>	<p>Prijs van de methode voor 25 leerlingen groep 1-8,: € 1269,= inclusief digibordsoftware dr. digi à € 150,= per jaar. Verbruiksmateriaal groep 3-8 (werkboekjes) € 855,= per jaar</p> <p>Verkeerstrainer per jaar per groep (groep 5 t/m 7) € 50,= per groep per jaar (€150,= extra per jaar) voor een school van tussen de 200 en 299 leerlingen.</p>	<p>Prijs van de methode Prijs van de methode excl. Computerprogramma en inclusief verbruiksmateriaal) voor 25 leerlingen € 1217,= Verbruiksmateriaal € 565,= per jaar.</p> <p>Computerprogramma: € 2,55 per leerling per jaar. Voor 75 leerlingen groep 5-7: € 191,25</p>	<p>Prijs van de methode Aanschaffen: Tot 200 leerlingen € 2350 Tot 350 leerlingen € 2850 Tot 500 leerlingen € 3375 Meer dan 500 leerlingen € 3900 Bij deze constructie worden 5 jaar lang verkeerswetwijzingen die van belang zijn voor de doelgroep bijgehouden en aangepast. (gratis update)</p>	<p>Prijs van het materiaal <i>Rondje Verkeer:</i> € 199,= scholen die een abonnement hebben op <i>Op voeten en Fietsen</i> en/of <i>De Jeugdverkeerskrant</i> betalen € 179,= <i>Stap Vooruit:</i> € 3,04 per leerling per jaar <i>Op voeten en fietsen :</i> € 3,36 per leerling per jaar <i>Jeugdverkeerskrant:</i> € 3,36 per leerling per jaar</p> <p>Zozitdat in het verkeer € 1,= (indien school abonnement heeft op OVEF en JVK), anders € 3,-) Totaal per jaar voor 25 leerlingen per jaargroep (incl "zo zit dat in het verkeer" voor groep 4 t/m 8: €437,=)</p>
<p>Uitgangspunten</p> <ul style="list-style-type: none"> • De meest recente verkeersregels worden gehanteerd • Verkeerles kan niet zonder de praktijk, vandaar per jaar 5 praktijklessen, in te passen wanneer men wil • 1 les van 30 minuten per week; lessen zijn flexibel in 	<p>Uitgangspunten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kinderen leren zelf verantwoordelijk te zijn voor hun veiligheid en dat ze anderen niet in gevaar brengen. • Vijf rollen van het kind in het verkeer: spelen, wandelen, fietsen, passagier zijn van auto of in openbaar vervoer. • Verkeerspraktijk als uit- 	<p>Uitgangspunten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basisprogramma van 25 weken dat kan worden ingekort of uitgebreid • Toepassing van theorie in praktijklessen • Compact, met beknopte lesbeschrijvingen • Makkelijk te organiseren praktijklessen • Veel zelfstandig werken • Veel beeld en korte teksten 	<p>Uitgangspunten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verkeersonderwijs heeft als einddoelstelling veilig gedrag van de leerling in het verkeer en in zijn leefomgeving. • Verkeerseducatie is praktijkgericht, uitgaand van concrete situaties; • Verkeerseducatie sluit aan bij leef- en belevingswereld van kinderen; gericht op de 	<p>Uitgangspunten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verkeersonderwijs is doe-onderwijs • Verkeersregels worden voor jonge kinderen aangepast tot veiligheidsregels • Verkeersopvoeding is de taak van school én ouders. Belangrijk om ouders te betrekken bij afspraken • Kinderen moeten verkeerslessen leuk vinden.

Wijzer door het verkeer versie 2	Klaar...over! versie 3	Wegwijs	Afgesproken	Rondje Verkeer/Stap Vooruit/Op voeten en fietsen / Jeugdverkeerskrant
<p>te passen; geen vol jaarprogramma; heldere leerlijn</p> <ul style="list-style-type: none"> • aansluitend bij serie Wijzer door... 	<p>gangspunt; praktische suggesties voor buitenlessen en dr.digi en verkeerstrainer om praktijk de klas in te halen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kinderperspectief gebruikt bij veel foto's en illustraties. • Rol van de ouders is belangrijk daarom kopieerbladen om hen te informeren en tips en aanwijzingen te geven. • Lesmateriaal groep 7 bereidt voor op Landelijke Verkeersproef 	<p>in verkeersboek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Illustraties vanuit perspectief van de kinderen en herkenbaar voor kinderen • Veel nadruk op (eigen) verkeersgedrag; niet alleen de regels en borden. (bijv. je hebt een leuke band, je fiets is gestolen, je bent je sleutel kwijt, wat zou je doen) 	<p>eigen situatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Door verkeerseducatie leren kinderen zich veiliger bewegen in het verkeer wanneer ze spelen, lopen of fietsen en passagier zijn • Verkeerseducatie is taak van school en ouders, waarbij volwassen voorbeeldfunctie hebben. 	
<p>Opbouw van de methode Voor groep 1-2 is het programma opgebouwd rondom 7 verkeersthema's: afspraken, spelen, lopen, oversteken, fietsen, meerijden, weer en verkeer. Totaal ongeveer 70 activiteiten.</p> <p>In de groepen 3-5 wordt de leerstof behandeld in 9 thema's; bij elk thema zijn tenminste 2 theorielessen; In groep 3 en 4 bij 4 van de 9 thema's een praktijkles, in groep 5 zijn 5 praktijklessen.</p> <p>In groep 6-7 ook 9 thema's met tenminste 2 theorielessen per thema en 5 praktijklessen. Hiernaast zijn er per jaar 4 toetsen en 4 herhalingsverdiepingslessen</p> <p>Groep 8 omvat 8 thema's</p>	<p>Opbouw van de methode Voor groep 1-2 is er een activiteitenboek met daarin 24 uitgewerkte verkeersthema's. De thema's kunnen in willekeurige volgorde worden behandeld. Voor alle jaargroepen vanaf groep 3 zijn er 17 lessen uitgewerkt. Uitgangspunten daarbij zijn de verschillende rollen die kinderen als verkeersdeelnemer kunnen hebben. In ieder leerjaar worden die rollen centraal gesteld, waarmee het kind vooral in dat leerjaar in aanraking zal komen. De rollen zijn: Speler en loper Fietser Passagier Gebruiker van openbaar vervoer Daarnaast komen verkeersregels, verkeersborden, verkeers tekens en verkeerslichten aan de orde.</p>	<p>Opbouw van de methode Basis Jaarprogramma van 25 weken, exclusief toetsen en computerlessen en exclusief buitenopdrachten. Per leerjaar staan verkeersborden en regels achterin verkeersboek Per jaar komen dezelfde 5 hoofdthema's steeds terug: 1. School en verkeer 2. Weer en verkeer 3. Beroepen en verkeer 4. De buurt en verkeer 5. Reizen en verkeer Uitbreiding van het programma is mogelijk (wenselijk) door toevoegen buitenopdrachten en door uitvoeren van suggesties voor extra activiteiten (worden aan begin van elk thema aangegeven). Voor groep 5, 6 en 7 zijn toetsen toegevoegd, waardoor het programma op minimaal 30 lessen komt.</p>	<p>Opbouw van de methode Groep 1-2: 4 thema's: 1. Lopen, 2. spelen, 3. oversteken 4. verkeer die op speelse wijze verkend worden middels video (6 filmpjes), liedjes (4) en spelletjes. Groep 3: 4 thema's: 1. lopen 2. spelen 3. borden 4. verkeer ook hier verkenning op speelse wijze middels video (6, waarvan 4 hetzelfde als in groep 3), liedjes, picto's oefenen borden oefenen, kleurplaten. de oefeningen worden ondersteund met geluid. Vanaf groep 4 vier thema's van 4 à 5 lessen in elk leerjaar. Elk thema sluit af met een toets.</p>	<p>Opbouw van het materiaal <i>Rondje Verkeer (groep 1-2-3):</i> De activiteiten in het activiteitenboek zijn gerangschikt rond zeven thema's.. 1. fietsen 2. lopen 3. meerijden 4. oversteken 5. spelen 6. tekens 7. weer en verkeer Aanvullende activiteiten bij versie Rondje Verkeer versie 1 zijn nu ook opgenomen in de handleiding. Leerkrachten bepalen zelf wanneer ze welk thema in hun groep aanbieden. Apart voor groep 1-2 en voor groep 3 zijn leerstofoverzichten in de handleiding opgenomen. Totaal voor groep 1-2: 43 activiteiten, incl. 7 buitenactiviteiten Totaal voor groep 3: 43 activiteiten, incl. 7 buitenactiviteiten</p>

Wijzer door het verkeer versie 2	Klaar...over! versie 3	Wegwijs	Afgesproken	Rondje Verkeer/Stap Vooruit/Op voeten en fietsen / Jeugdverkeerskrant
<p>waarbij kinderen op basis van wat ze in voorgaande jaren geleerd hebben ingewikkeldere situaties voorgelegd krijgen.</p>	<p>NB Aanpassingen/verbeteringen t.o.v. versie Klaar...over! versie 2004: Inhoudelijk zijn de lessen genoeg niet veranderd; echt minimale aanpassingen, in naamgeving van de les, en in lesinhoud zelf; bv. dode hoek regels aangepast; metro toegevoegd; Wel veranderd is de vormgeving: Verschillende afbeeldingen zijn vervangen; ; veelal duidelijker Strakkere lay-out Opvallendste verandering: in plaats van ruimte om open vragen te beantwoorden of zinnen naar eigen goeddunken aan te vullen zijn nu vrijwel alle opgaven voorzien van voorgegeven antwoorden, waarin alleen letters, cijfers of woorden moeten worden ingevuld of gekozen worden tussen veilig / niet veilig of waar / niet waar.</p>		<p>Directe vorm van instructie; per les overzichtelijk stukje leerstof. Introductie vanuit videofilmje (zonder geluid) waarin probleem geschetst wordt dat moet worden opgelost. Afwisseling instructie, oefenen en feedback Naast de vier thema's zijn er vanaf groep 4 per jaargroep weetjes, oefeningen en spelletjes. De oefeningen zijn hetzelfde opgebouwd als de toets; de weetjes zetten de instructie uit de lessen nog eens in afgeronde stukjes uiteen. De spelletjes lopen op in moeilijkheidsgraad. voorbeelden van spelletjes zijn: memory, doolhof, categoriseren, inkleuren, interactieve fiets (je klikt op een onderdeel en er verschijnt een filmje met gesproken tekst over dat onderdeel) De spelletjes van groep 4, 5, 6 en 7 zijn hetzelfde. Het onderdeel interactieve fiets zit alleen in groep 6 en 7. In onderbouw: basiskennis verkeer van belang voor veilig spelen, lopen en fietsen. Bovenbouw: grotere leefomgeving van kinderen, dus situaties zijn complexer en veelzijdiger</p>	<p>Totaal zijn er 17 kijkplaten, 14 foto's op -formaat 45 x35 cm en 32 kopieerbladen, waarvan 6 met ouderinformatie. <i>Stap Vooruit/OVEF/JVK</i> Vanaf groep 4 tot groep 8 keren de volgende thema's steeds ieder jaar terug: 1. lopen/spelen 2. fietsen en fietseisen 3. plaats op de weg 4. tekens 5. verkeersborden 6. weer en verkeer 7. voorgaan 8. voorrang 9. verkeer in jouw buurt daarnaast aandacht voor (openbaar) vervoer, grote voertuigen (dode hoek)</p>
<p>Tijdsinvestering Groep 1-2: 70 activiteiten van gemiddeld 20 minuten. Te spreiden over twee jaar is plus minus 12 uur per jaar.</p>	<p>Tijdsinvestering Groep 1-2: Ieder thema vergt minimaal 1 uur en 15 minuten lestijd. Totaaltijd voor 24 thema's bedraagt 30 uur. Ver-</p>	<p>Tijdsinvestering in groep 1-2 25 lessen/activiteiten van ongeveer 30 minuten, totaal, 12,5 uur per jaar.</p>	<p>Tijdsinvestering Per kind per les ongeveer 12 minuten. Kan sterk variëren per kind. Sommige kinderen doen in deze</p>	<p>Tijdsinvestering Rondje Verkeer: Afhankelijk van de keuzes die de leerkracht maakt: Wanneer in groep 1-2 per jaar</p>

Wijzer door het verkeer versie 2	Klaar...over! versie 3	Wegwijs	Afgesproken	Rondje Verkeer/Stap Vooruit/Op voeten en fietsen / Jeugdverkeerskrant
<p>Groep 3 en 4 18 theorielessen van 30 tot 40 minuten 4 praktijklessen (groep 3) Totaal: 9 tot 12 uur theorieles op jaarbasis Totaal 4 tot 6 uur praktijkles op jaarbasis</p> <p>Groep 5-6 22 theorielessen van 30 tot 40 minuten 5 praktijklessen Totaal: 11 tot 15 uur theorie op jaarbasis Totaal 5 tot 7,5 uur praktijk op jaarbasis</p> <p>Groep 7: 24 theorielessen van 30 tot 45 minuten 5 praktijklessen Totaal: 12 tot 18 uur theorie op jaarbasis Totaal 5 tot 7,5 uur praktijk op jaarbasis</p> <p>Groep 8: 18 theorielessen van 30 tot 45 minuten 5 praktijklessen Totaal 9 tot 12 uur theorie op jaarbasis Totaal 5 tot 7,5 uur praktijk op jaarbasis (groep 6 -8: exclusief toetsen, herhaling en verdieping)</p>	<p>spreid over 2 leerjaren betekent dat 15 uur op jaarbasis. Groep 3 t/m 8: 1 x per 14 dagen 30 minuten (op basis van 38 weken totaal 9,5 uur op jaarbasis) Exclusief toetsen, gebruik van Verkeerstrainer en uitvoering van extra activiteiten. (om te voldoen aan BVL-criteria zullen scholen aan deze extra activiteiten gemiddeld tenminste 1x per 14 dagen 30 minuten moeten besteden, zodat zij aan gemiddeld een half uur per week verkeersonderwijs komen én voldoen aan het praktijkcriterium.)</p>	<p>Groep 3-4: 20 lessen van 30 minuten, totaal 10 uur per jaar. groep 5-7: inclusief toets 30 lessen van 30 min, totaal 15 uur per jaar. groep 8: per thema minimaal 2,5 uur (totaal 12,5 uur per jaar; er wordt dan door 3 groepen tegelijkertijd aan 3 verschillende opdrachten gewerkt. Iedere groep werkt één van de opdrachten uit)</p>	<p>tijd alleen de les, anderen komen dan ook toe aan de spelletjes en weetjes-oefeningen. Alleen aan directe computertijd per jaar ongeveer 25 x 12 minuten is 300 minuten per kind. (5 uur) Daarnaast afhankelijk van de tijd die de leerkracht besteedt aan klassikaal of groepsgewijs bespreken van de leerstof</p>	<p>25 activiteiten worden gedaan van maximaal 30 minuten bedraagt de tijdsinvestering 12,5 uur per jaar. (inclusief cd-rom en praktische oefeningen op het plein.) Indien in groep 3 40 activiteiten worden gedaan van gemiddeld 20 minuten bedraagt de tijdsinvestering 13,5 uur per jaar (inclusief praktische oefeningen en cd-rom)</p> <p>Stap Vooruit Bespreken van de thema's, doornemen van de 8 verkeerskranten en laten maken en nabespreken van de opdrachten kost per krantje plusminus 3 verkeerslessen (excl. praktische opdracht) Totaal ongeveer 24 lessen van 30 minuten. (12 uur op jaarbasis) Voor Op voeten en fietsen en de Jeugdverkeerskrant zijn per thema ook ongeveer 3 lessen van 30 tot 40 minuten nodig, exclusief toetsen en praktische opdrachten. (12 tot 16 uur op jaarbasis)</p>
<p>Opbouw per thema Groep 1-2</p>	<p>Opbouw per thema In het activiteitenboek voor</p>	<p>Opbouw per thema Groep 1-2</p>	<p>Opbouw per thema In groep 1-3 per thema 6 à 7</p>	<p>Opbouw per thema Rondje Verkeer:</p>

Wijzer door het verkeer versie 2	Klaar...over! versie 3	Wegwijs	Afgesproken	Rondje Verkeer/Stap Vooruit/Op voeten en fietsen / Jeugdverkeerskrant
<p>Een thema in groep 1-2 bestaat uit meerdere activiteiten. Er wordt gestart met een kringgesprek, meestal aan de hand van een praatplaat. Er worden suggesties gegeven voor buitenactiviteiten, variërend van buitenpictogrammen zoeken, fietsparcours op de speelplaats tot oversteken bij voetgangerslichten.</p> <p>Andere werkvormen zijn: voorlezen, verhaal vertellen en dramatiseren, zingen en werken van kopieerbladen. De handleiding bevat ook werken en knipbladen voor creatieve verwerking en drie voorbeeldbrieven aan de ouders.</p> <p>Opbouw per thema in groep 3 - 8: per thema afhankelijk van uitgebreidheid van het thema 1, 2, 3 of 4 lessen. Bij 5 thema's extra praktijkles (4 in groep 3 en 4)</p>	<p>groep 1-2 worden 24 thema's uitgewerkt die allemaal de volgende opbouw hebben: Introductie (meestal voorleesverhaal) gevolgd door kringgesprek.</p> <p>Activiteiten: spel of creatieve bezigheid, soms verkeerswandeling. Bij ieder thema kopieerblad ter verwerking</p> <p>Afsluiting: ieder thema wordt afgerond met een kort herhalingsgesprek en een lied of opzegversje</p>	<p>Per thema zijn er 5 activiteiten, die los van elkaar in willekeurige volgorde kunnen worden uitgevoerd. Eén van de activiteiten vindt buiten plaats, meestal op schoolplein.</p> <p>Groep 3-4: 4 lessen per thema, 3 theorie, 1 praktijk, totaal 20 lessen</p> <p>Groep 5-7: Les 1-3 theorie basissen van 30 minuten Les 4 en 5 praktijklessen (eigen verkeersomgeving centraal) 2 praktijklessen kunnen worden samengevoegd tot 1 les van 1 uur</p> <p>Uitbreiding van aantal lessen: groep 5-6-7: computerprogramma toevoegen en toetsen toevoegen</p> <p>Groep 8: les 1: klassikale introductie en maken van werkafspraken; kinderen gaan aan het werk met gekozen opdracht. Eén opdracht kost ongeveer 90 minuten. Indeling van deze tijd naar eigen inzicht leerkracht (3x 30, 2x45 of 1x90 minuten). Afsluiting: presentatie van de projecten.</p>	<p>onderdelen.</p> <p>Vanaf groep 4 per thema 5 lessen en een toets.</p> <p>De thema's zijn gekoppeld aan de leerlijnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spelen • voorrang • fietsen • oversteken • borden • tekens • weer en verkeer • meerijden 	<p>Aan het begin van elk thema wordt het belang van het thema geschetst en worden lesdoelen en begrippen geformuleerd. Het activiteitenoverzicht geeft aan welke activiteiten uit het thema voor welke groep geschikt zijn.</p> <p>In elk thema komen verhalen en kringgesprekken voor. Voor de verwerking zijn er voor groep 1-2 10 kopieerbladen, voor groep 3 zijn dit er 16. In ieder thema en in iedere groep kan de liedjes-cd en de cd-rom gebruikt worden</p> <p>Bij de thema's lopen, fietsen en oversteken worden oefeningen voor op het plein of op straat uitgewerkt.</p> <p>Bij de thema's spelen, weer en verkeer en tekens wordt de suggestie gegeven om een verkeerswandeling te maken. Ieder thema bevat een duidelijk overzicht van afspraken die gelden en een kopieerblad met informatie naar de ouders.</p> <p><i>Stap Vooruit/OVEF/JVK:</i> In de inleiding op het thema worden doel en begrippen rondom het thema uitgelegd. Vervolgens worden de bladzijden uit de krant pag. voor pagina besproken met de kinderen. Tenslotte volgt een praktische activiteit.</p>

Wijzer door het verkeer versie 2	Klaar...over! versie 3	Wegwijs	Afgesproken	Rondje Verkeer/Stap Vooruit/Op voeten en fietsen / Jeugdverkeerskrant
<p>Opbouw van de lessen In groep 1-2. Praatplaatjes: kinderen bekijken de plaat, leerkracht laat dingen opnemen en stelt daarna vragen met vaak aandacht voor eigen verkeersgedrag van de kinderen. Buitenactiviteit: op pad gaan met de kinderen en daarna nabespreken. Verhaal: introductie op het verhaal, voorlezen vragen bespreken en soms een kopieerblad laten maken dat bij het verhaal past. Groep 3-8: introductiegesprek met de kinderen, uitleg, daarna gaan kinderen zelfstandig alleen of bij sommige opdrachten in tweetallen aan de slag. Soms wordt de suggestie gegeven de kinderen in groepjes te laten werken, soms wordt gesuggereerd de opdrachten uit het werkschrift klassikaal samen met de kinderen te doen</p>	<p>Opbouw van de lessen Voor elke les worden doel, begrippen en regels en afspraken en materiaal genoemd in de handleiding. Bij sommige lessen aangevuld met een kopje 'aandachtspunten', waarin tips zijn opgenomen voor de leerkracht. Per les wordt vervolgens het lesverloop beschreven, wat meestal bestaat uit een introductie, bekijken en bespreken van de situaties en vragen uit het werkboek en het invullen van het kopieerblad. Per les zijn een of meer extra activiteiten opgenomen die meestal een praktisch karakter hebben en / of gericht zijn op het herkennen van (lastige) verkeerssituaties in de schoolomgeving.</p>	<p>Opbouw van de lessen Groep 1-2 Een activiteit start vaak met een gesprekje over een praatplaat, met een liedje of een versje. De kern van de activiteiten is divers (gesprek, knutselen, uitspelen van situaties in speelzaal etc.) Als afsluiting wordt vaak een liedje gezongen of wat kinderen hebben gemaakt, wordt gepresenteerd. Groep 3-7 Theorieles: Intro: Start via concrete verkeerssituatie adhv illustratie in verkeersboek. Theorie bespreken adhv verkeersborden en -regels achterin verkeersboek. Verwerking: kinderen maken opdrachten verkeersboek zelfstandig. Symbooltje met twee driehoeken boven elkaar: opdracht voor tweetallen (in groep 3 en 4: symbool: 2 kinderen arm in arm) Symbool pijl: welke verkeersregels moeten worden toegepast. (verwijzing naar achter in het boek) Afsluiting: Bespreking van de gemaakte opdrachten. Achtergrondinfo indien van toepassing. Praktijkles (groep 5-7) Is niet een les waarbij verkeersgedrag of regels in de praktijk worden toegepast. Het</p>	<p>Opbouw van de lessen Groep 1-2-3 Per thema kan uit verschillende activiteiten worden gekozen. Kinderen werken gedurende een bepaalde tijd aan de computer. De spelletjes en video kunnen in willekeurige volgorde worden gebruikt. Ook kan een kind snel van thema naar thema wisselen (een muisbeweging over het scherm geeft steeds alle onderliggende keuzes van een thema weer). Handleiding geeft suggestie om indien nodig en wenselijk een klassikale introductie te doen via PowerPoint. Daarnaast zijn er extra lessuggesties voor werken zonder de computer. Groep 4 t/m 7: Ongeveer 25 schermen per les Per scherm tekst, ondersteund door foto, afbeelding, animatie of video Per les is er 1. Inleiding aan de hand van herkenbare concrete situatie (videofilmje) 2. Probleemanalyse (instructie, oefeningen en feedback) 3. Evaluatie (terugkoppeling naar de inleiding) (in groep 6 en 7 oplossing probleem uit de inleiding aan eind van de les) Behalve de lessen uit het thema voorrang kunnen de lessen in willekeurige volgorde doorlopen worden</p>	<p>Opbouw van de lessen In <i>Rondje Verkeer</i> begint een les vaak met een verhaal of kringgesprek. In de groepen 4 – 8 worden wordt ook vaak gestart met een leergesprek over enkele afbeeldingen op de eerste pagina. Bij elke activiteit worden afspraken en belangrijke begrippen en afspraken aangegeven. De praktijklessen in <i>Stap Vooruit</i>, <i>OVEF</i> en <i>JVK staan vrij uitgebreid beschreven</i>. In veel gevallen zit er een kopieerblad bij.</p>

Wijzer door het verkeer versie 2	Klaar...over! versie 3	Wegwijs	Afgesproken	Rondje Verkeer/Stap Vooruit/Op voeten en fietsen / Jeugdverkeerskrant
<p>Thema's Thema's groep 1-2: Afspraken Spelen Lopen Oversteken Fietsen Meerijden Weer en verkeer</p> <p>Thema's groep 3-7 Plaats op de weg (groep 3 t/m 6) Oversteken (groep 3, 4) Veilig fietsen (groep 3-8) Weer en verkeer (groep 3-7) Verkeersborden (groep 3-8) Spelen ((groep 3 en 4) Kijk uit (groep 5 en 6) Onoverzichtelijk (groep 7 en 8) Anderen in het verkeer (groep</p>	<p>Thema's Onderwerpen/thema's die in de groepen 1 t/m 8 aan bod komen zijn: Veilig spel : 1,2,3,4 Lopen: 1,2,3,4 Oversteken: 1,2,3,4 Borden 3,4,5,6 Verkeerslichten 3, 4, 5 Weer en verkeer 4, 8 Tekens: 4, 5, 6, 7, 8 Fietsen: 5, 6, 7 Voorrang: 5, 6, 7 Afslaan: 5, 6 Openbaar vervoer: 5, 6, 7, 8 Zien en gezien worden: 6 Weggebruikers: 6, 8 Verkeer en milieu: 6 Hinderen: 7 Rotondes: 7 Grote weggebruikers: 7 Skaten: 7</p>	<p>gaat meer om analyseren van verkeerssituaties rondom de school, bekijken hoe het is geregeld en hoe het eventueel anders kan. Aan de praktijkopdrachten wordt altijd in groepjes zelfstandig gewerkt, soms aan verschillende opdrachten. Na introductie zelfstandig aan het werk. Daarna afsluiting/presentatie Groep 8 wijkt hiervan af: Per thema: - introductieles (30 min) - zelfstandig werken aan project (90 min.) - afsluiting (30 min.)</p> <p>Thema's</p> <ul style="list-style-type: none"> • School en verkeer • Weer en verkeer • Beroepen en verkeer • De buurt en verkeer • Reizen en verkeer <p>Per jaargroep wordt een thema verder uitgewerkt in een subthema. Voor weer en verkeer zijn dat bijv. 1-2 herfst en winter 3 regen en gladheid 4 zichtbare kleding 5 fietsverlichting 6 fietskeuring 7 wegen en verkeer 8 de veilige fiets</p>	<p>Thema's verkeer: groepen 1-2, 3 spelen : groep 1-2-3-4 lopen: groepen 1-2, 3 oversteken: groepen 1-2, 4, 6 fietsen: groepen 4, 5, 6 meerijden : groepen 4, 5 borden/tekens: groepen 3, 5, 6, 7 voorrang: groepen 5, 6, 7 onderweg : groep 7 veilig: groep 7</p> <p>In de handleiding is een overzicht te vinden welke concrete inhoud aan welke leerlijnen zijn gekoppeld. In de thema's komen sommige leerlijnen samen.</p>	<p>Thema's Het pakket <i>Rondje Verkeer</i> biedt activiteiten aan rondom de thema's: 1. fietsen 2. lopen 3. meerijden 4. oversteken 5. spelen 6. tekens 7. weer en verkeer In groep 4 t/m 8 (Stap Vooruit/OVEF/JVK worden deze thema's uitgebreid met voorrang, voorrang, openbaar vervoer en verkeersborden</p>

Wijzer door het verkeer versie 2	Klaar...over! versie 3	Wegwijs	Afgesproken	Rondje Verkeer/Stap Vooruit/Op voeten en fietsen / Jeugdverkeerskrant
<p>3 en 4 Voorgaan (groep 7 en 8) Tekens (groep 3 t/m 8) Samen op pad (groep 3 en 4) Verkeer en vervoer (groep 5 en 6) Zwaar verkeer (groep 7 en 8) Verkeer en milieu (groep 7 en 8)</p>	<p>Nieuwe school-thuisroute na groep 8: 8 Ongelukken: 8 Verantwoordelijkheid: 8</p>			
<p>Combinatiegroepen Volgens de handleiding is de methode bijzonder geschikt om mee te werken in combinatiegroepen. In groep 3 en 4 worden dezelfde thema's aangeboden op verschillend niveau. Dat geldt ook voor groep 5 en 6, t/m les 11 en ook voor groep 7 en 8. Optie 1: lessen kunnen aan de gezamenlijke groep worden ingeleid. na uitleg gaat jongste groep aan 't werk en wordt uitleg aan oudere groep nog wat uitgebreid. Optie 2: klassikale uitleg aan ene groep, andere groep begint direct met de verwerkingsopdrachten. Daarna omgekeerd. In groep 7 en 8 nadruk op zelfstandig werken. lessen kunnen tegelijkertijd worden gegeven, thema;s komen ongeveer overeen. (groep 8 heeft echter 1 thema en 6 lessen minder) (kinderen kunnen 70% van de tijd zelfstandig met de methode aan het werk zijn volgens de brochure)</p>	<p>Combinatiegroepen Twee mogelijkheden volgens de 'wegwijzer' van Klaarover: 1. ene week de ene groep verkeersles, de volgende week de andere groep 2. gelijktijdig verkeersles geven waarbij groep a begint met instructie, daarna gaat verwerken en op dat moment de instructie in de groep b start</p>	<p>Combinatiegroepen Hoofdthema's zijn hetzelfde; kinderen kunnen zelfstandig werken in verkeersboek en (5-7) aan computerprogramma. Gebruik van programma in combinatiegroep lijkt zeer wel mogelijk. Handleiding geeft als suggesties: -afwisseling leerkrachtgebonden en zelfstandig werken onderdeel van de les (schema is opgenomen) -gezamenlijke introductie en afsluiting (hoofdthema is hetzelfde) -tweejaarsprogramma</p>	<p>Combinatiegroepen Doordat kinderen individueel en zelfstandig aan de computer werken kan het programma goed ingepast worden in combinatiegroepen.</p>	<p>Combinatiegroepen In <i>Rondje Verkeer</i> worden hierover geen specifieke opmerkingen gemaakt, maar veel activiteiten zijn geschikt om tegelijk aan twee jaargroepen aan te bieden bv. aan groep 1 én 2 of aan groep 2 én 3. De verwerking in de vorm van een kopieerblad is dan wel anders. Er kan dus les gegeven worden aan gecombineerde groepen. De materialen van <i>Stap Vooruit</i> zijn geschikt voor groep 4. <i>OVEF en de JVK</i> zijn bij uitstek geschikt om met de combinatiegroep aan één en hetzelfde thema te werken.</p>

Wijzer door het verkeer versie 2	Klaar...over! versie 3	Wegwijs	Afgesproken	Rondje Verkeer/Stap Vooruit/Op voeten en fietsen / Jeugdverkeerskrant
<p>Differentiatie Na elke toets (in groep 6, 7 en 8) is herhaling en verdieping mogelijk (werkbladen achterin de handleiding). Bij onvoldoende score: herhalingsvragen, digitale ondersteuning en mogelijkheid digitale toets uit de digi bordsoftware te maken. Bij voldoende score: via verdiepingvragen verbreding van kennis en inzicht (2 na elke toets).</p>	<p>Differentiatie Twee mogelijkheden om op niveauverschillen in te spelen: - door extra activiteiten uit de handleiding - door inzet van de digitale verkeerstrainer van Klaarover (internettoepassing)</p>	<p>Differentiatie Extra kopieerbladen met opdrachten voor snelle leerlingen (tempodifferentiatie). Per theorieles 1 extra kopieerblad (totaal 3 kopieerbladen per thema). In groep 8 wordt samengewerkt aan projecten en zijn er geen differentiatieopdrachten.</p>	<p>Differentiatie Leerlingen werken individueel met het programma. Als een leerling een onderdeel nog niet zo goed beheerst is het eenvoudig om de les nog eens opnieuw te doen. Er is sprake van één basispakket, zonder verdere differentiatie-opdrachten. Kinderen kunnen echter wel verschillen in de tijd die ze over de verschillende onderdelen doen.</p>	<p>Differentiatie Wordt niet expliciet melding van gemaakt. Voor kinderen die snel klaar zijn met de opdrachten kan met gebruik (laten) maken van de cd-rom in de groepen 1 t/m 3 en van de website van VVN voor de groepen 4 t/m 8..</p>
<p>Toetsing Alleen in groep 6, 7 en 8: 4 toetsen per jaar; De toetsen zijn opgenomen in de handleiding; De toetsen bevatten een combinatie van multiple choice, invul- en open vragen. Het aantal vragen per toets varieert. Per toets worden in de handleiding de goede antwoorden en een normeringsvoorstel gegeven.</p>	<p>Toetsing Per jaargroep (3-8) zijn 3 toetsen opgenomen. Deze worden afgenomen na les 5, na les 11 en na les 17. De toetsen zijn als kopieerblad opgenomen in de handleiding. In het hoofdstukje toetsen worden in de handleiding de goede antwoorden aangegeven en een indicatie voor een waardering.</p>	<p>Toetsing Voor groep 5-7 5 toetsen met meestal 10 vragen bij een verkeerssituatie. Kinderen krijgen 10 tot 15 minuten om de toets te maken. Toets bevat zowel meerkeuzevragen als open vragen. Soms moet getekend worden. De handleiding geeft de juiste antwoorden en een normering.</p>	<p>Toetsing Na ieder thema in groep 4-7 is er een toets, bestaande uit 10 tot 15 vragen. Per vraag volgt meteen feedback in de vorm van groen ja- knikschermpje of rood nee- schud-schermpje. Na 2x fout wordt goede antwoord getoond. In werkvorm is er geen onderscheid tussen de oefeningen en de toets.</p>	<p>Toetsing Bij de verkeerskranten Op voeten en fietsen en de Jeugdverkeerskrant zijn toetsen beschikbaar op internet. Inmiddels zijn er zowel bij OVEF als bij de JVK 14 toetsen ontwikkeld op uiteenlopende onderwerpen. In de toelichting worden lesdoelen, antwoorden en normering aangegeven.</p>
<p>Zorgverbreding Voor de leerlingen die de toets onvoldoende hebben gemaakt stelt de handleiding voor om de afsprakenblokjes aan het eind van elke les (groep 6 t/m 8) nog eens met ze door te nemen (of kind zelf laten doen; daarna eventueel toets nog eens laten maken of mondeling overhoren).</p>	<p>Zorgverbreding In verband met het maken van de toets: kinderen die moeite hebben de tekst te lezen, kunt u helpen door de tekst samen te lezen.</p>	<p>Zorgverbreding Hierover worden geen specifieke opmerkingen gemaakt.</p>	<p>Zorgverbreding Op basis van een analyse van de scores van de kinderen kan er extra hulp in groepjes, individueel of klassikaal plaatsvinden. Beelden uit het programma kunnen los gebruikt worden, bijv. in PowerPoint en zo besproken worden met de groep</p>	<p>Zorgverbreding Geen specifieke opmerkingen hierover gevonden.</p>

Wijzer door het verkeer versie 2	Klaar...over! versie 3	Wegwijs	Afgesproken	Rondje Verkeer/Stap Vooruit/Op voeten en fietsen / Jeugdverkeerskrant
<p>Verder kunnen deze leerlingen de herhalingsopdrachten maken, die kort en eenvoudig zijn. Ze zijn vooral gekoppeld aan de afbeeldingen in het leerlingboek en de afspraken in het afsprakenblokje.</p>			<p>(evt. beamer nodig of kopieën maken)</p>	
<p>Betrekken van ouders bij verkeersonderwijs Wijzer door het verkeer vindt communicatie met de ouders over verkeer belangrijk. De verantwoordelijkheid voor veilig verkeersgedrag ligt ook bij de ouders. Per leerjaar zijn er 3 ouderbrieven met daarin de belangrijkste geleerde afspraken om mee te geven aan de kinderen. De tekst van de ouderbrieven is ook te downloaden van de website www.wijzerdoorhetverkeer.nl In de inleiding van de handleiding wordt verwezen naar verkeersouders. (tel.no. VVN klopt echter niet, moet zijn 088-5248800)</p>	<p>Betrekken van ouders bij verkeersonderwijs Voor groep 1-2 zijn bij 8 van de 24 thema's ouderbrieven opgenomen als kopieerblad in de handleiding. Daarnaast zit in iedere handleiding van groep 3 tot en met groep 8 een kopieerblad met een algemene brief aan de ouders/verzorgers over "ons verkeersonderwijs in groep .." Voor groep 3-6 is ook nog ouderinformatie te vinden onderaan de kopieerbladen voor de kinderen. Soms is het een beschrijving van de regels die zijn geleerd. Soms zijn het ideetjes voor praktische verkeersoefeningen met het kind, bijv. "Als je fietst moet je op een gewoon kruispunt voorrang geven aan bestuurders van rechts. Ga met uw kind eens op een kruispunt kijken, of iedereen zich aan de verkeersregels houdt."</p>	<p>Betrekken van ouders bij verkeersonderwijs De methode bevat o.a. ouderbrieven met de vraag om hulpouders i.v.m. de buitenopdrachten. Er zijn speciale kopieerbladen "Voor thuis" Daarnaast zit er een powerpointpresentatie in het materiaal van groep 7 om een ouderavond over verkeer te kunnen geven. Deze presentatie is ook te downloaden op de website van Malmberg: www.wegwijs-malmberg.nl</p>	<p>Betrekken van ouders bij verkeersonderwijs In de lessuggesties wordt bij sommige opdrachten aangegeven dat men er ouders bij kan vragen ter ondersteuning.</p>	<p>Betrekken van ouders bij verkeersonderwijs <i>Rondje Verkeer:</i> Aangeraden wordt om voor de ouders het kopieerblad met de afspraken aan het begin van elk thema onder de ouders te verspreiden. <i>Stap vooruit, OVEF en JVK</i> Vanaf jaargang 2007-2008 staan de voor ouders relevante onderdelen apart in een kader, om bijvoorbeeld te kopiëren en mee te geven of in een nieuwsbrief te zetten. Voor de buitenactiviteiten zijn ook vaak ouders nodig.</p>
<p>Handleiding Groep 1-2 :. Per thema een korte inleiding in kader, met belangrijkste afspraken en achtergrondinformatie. Verhalen en liedteksten zijn ook opgenomen</p>	<p>Handleiding In tegenstelling tot de vorige handleidingen, zijn de handleidingen van Klaar...over! versie 3 niet meer losbladig en daardoor veel compacter.</p>	<p>Handleiding Bevat: algemeen deel • lessen • toetsen • kopieerbladen en uitge-</p>	<p>Handleiding Vanuit het programma Docap (de docentenapplicatie) kun je via help - de handleiding bereiken (gebruiksaanwijzing van 1 kantje,</p>	<p>Handleiding Het activiteitenboek (handleiding) bevat een korte inleiding met achtergrondinformatie. Hierin wordt uitgelegd waarom sommige verkeersregels nog</p>

Wijzer door het verkeer versie 2	Klaar...over! versie 3	Wegwijs	Afgesproken	Rondje Verkeer/Stap Vooruit/Op voeten en fietsen / Jeugdverkeerskrant
<p>in de handleiding. In groep 1-2 worden de activiteiten beschreven onder de kopjes: doelstellingen, beginsituatie, organisatievorm, materiaal, activiteit. Bij sommige activiteiten wordt onder het kopje 'extra' een tip of uitbreiding van de activiteit aangegeven</p> <p>Groep 3-8 :Er wordt gestart met een informatieblok waarin doelen, begrippen, aandachtspunten en materialen worden genoemd. De lesbeschrijving omvat aanwijzingen voor de introductie, verwerking en afsluiting van de activiteit. Als de volgende les een praktijkles is, wordt alvast vooruitgeblikt. Ter afsluiting van iedere les worden de afspraken op een rij gezet in de handleiding</p> <p>Ook bevat de handleiding alle kopieerbladen (en toetsen en herhalings- en verdiepingsopgaven).</p>	<p>De handleiding bevat een korte inleiding die voor alle leerjaren vrijwel gelijk is. Per leerjaar wordt er wel een opmerking gemaakt over waarom bepaalde zaken in dat leerjaar aan de orde worden gesteld, bijv. in het deel van groep 3: "Leerlingen van groep 3 doen hoofdzakelijk als voetganger of speler mee aan het verkeer. Als zij fietsen, is dat meestal onder begeleiding van een volwassene. De lesstof die in dit deel behandeld wordt, gaat dan ook hoofdzakelijk over veilig spelen, lopen en oversteken."(handleiding groep 3, p.4)</p> <p>De handleiding bevat verder de lesbeschrijvingen en antwoorden op de vragen uit het werkboek en de kopieerbladen. De kopieerbladen zelf zijn ook in de handleiding opgenomen, evenals de toetsen.</p>	<p>breide beschrijving voor buitenopdrachten (fiets- en verkeerslessen op schoolplein)</p> <ul style="list-style-type: none"> • kopieerbladen voor thuis (tips,puzzels, strips en weetjes) • presentatie voor een ouderavond (in handleiding groep 7) • antwoorden (in de vorm van ingevuld verkeersboek) 	<p>handleiding Afgesproken) - de docenthandleiding raadplegen (handleiding docenten)</p> <p>Daarnaast is sprake van een overzicht van lessuggesties die per leerjaar bij de methode wordt meegeleverd.</p> <p>Voor groep 6 bevat deze 5 à 6 lessuggesties per thema, variërend van verkeerswandeling tot klassengesprek, tot bezoek van agent, fietscontrole, dode hoek e.d.</p> <p>Voor de overige groepen zijn deze lessuggesties niet aanwezig.</p>	<p>niet worden uitgelegd aan kinderen, maar worden omgebogen naar veiligheidsregels. In de achtergrondinformatie worden ook de wettelijke regels voor het veilig vervoeren van kinderen en voor de eisen van dag- en nachtfietsen weergegeven.</p> <p>De handleiding bevat verder een beschrijving van de thema's en de kopieerbladen.</p>
<p>Leerlingmateriaal Groep 1-2: 17 praatplaten (tekeningen), Leerlingenboeken vanaf groep 3 gebonden harde kaft, full-colour, Variërend van plus minus 40 pagina's (groep 3 en 8) tot 52 pagina's (groep 7); Groep 3 en 4 aan binnenzijde omslag praatplaten en grappige tekeningen met verkeersborden. Groep 5 en 6: meest gebruikte verkeersborden op binnenzijde</p>	<p>Leerlingmateriaal Voor groep 1-2 is er geen leerlingmateriaal, behalve enkele kopieerbladen Voor de leerlingen van groep 3-8 is er een werkboek (en zijn er kopieerbladen in de handleiding) Voor groep 5 t/m 8 is er een antwoordboek (in de vorm van het werkboek) waarmee kinderen hun eigen opgaven kunnen nakijken. Daarnaast is er nog de software</p>	<p>Leerlingmateriaal Full-color verkeersboek voor groep 3 t/m 7 (niet voor groep 1,2 en 8) kinderen werken hier iedere les in. 2 pagina's per theorieles 1 pagina per praktijkles, (herkenbaar aan gekleurde achtergrond)</p>	<p>Leerlingmateriaal Het computerprogramma is in feite het leerlingmateriaal. Verder is er geen materiaal voor de leerlingen, behalve enkele kopieerbladen uit de lessuggesties. In groep 1,2 en 3 zijn de filmpjes voorzien van geluid en worden alle benodigde teksten uitgesproken. De teksten in het programma voor groep 4 tot 7 worden niet voorgelezen. Ook de filmpjes zijn daar zonder geluid. De</p>	<p>Leerlingmateriaal Voor de leerlingen van groep 1-3 zijn er kopieerbladen; vanaf groep 4 zijn er de verkeerskranten, in kleur. Er staan veel afbeeldingen in, deels vanuit echte foto's, deels getekend.</p>

Wijzer door het verkeer versie 2	Klaar...over! versie 3	Wegwijs	Afgesproken	Rondje Verkeer/Stap Vooruit/Op voeten en fietsen / Jeugdverkeerskrant
<p>omslag; voorkant, zelfde als binnenzijde omslag achterkant Groep 7 en 8 idem, maar nu grotere selectie bordes, en ook tekens en aanwijzingen. Groep 3 nauwelijks tekst wel: (dubbele) praatpagina's, getekende stripverhalen, stripverhalen in foto's. Groep 4 weinig tekst, veel (foto)stripverhalen met denk of praatwolkjes Groep 5 en 6: korte tekstjes bij foto's en tekeningen Groep 7 en 8: idem met iets meer tekst. In groep 6 en 7 elke les een blauw afsprakenblokje met "wat weet je nu" In groep 8 per les een blauw kader met "Dit weet je".</p>	<p>in de vorm van de Verkeers-trainer Klaar....over! die (betaald) via internet toegankelijk is</p>		<p>feedback bij een goed of fout antwoord bestaat wel uit gesproken tekst: perfect, perfect, gelach of nee e.d. Een filmpje bij het spelletje "de interactieve fiets" bevat wel geluid. Geluidsondersteuning in groep 4-7 behoort in de toekomst wellicht tot de mogelijkheden.</p>	
<p>Kopieerbladen/werkboek Full colour werkboeken. Per les 2 pagina's in het werkboek. Zowel open vragen, invuloefeningen en gesloten vragen (kleur het bolletje. soms oefening in de vorm van een spelletje.) Vanaf groep 5 is er een antwoordenboek met dezelfde layout als het werkboek. (antwoorden groep 3 en 4 te vinden op de website www.wijzerdoorhetverkeer.nl Vergeleken met leerlingenboek in werkboek relatief veel tekst; werkboek begin groep 3 niet zelfstandig te verwerken.</p>	<p>Kopieerbladen/werkboek De werkboeken zijn full color uitgevoerd. De kopieerbladen zijn opgenomen in de handleiding. Onder aan ieder kopieerblad is tekst opgenomen voor de ouders. Het is dus de bedoeling dat de kinderen deze bladen mee naar huis nemen en aan hun ouders laten zien.</p>	<p>Kopieerbladen/werkboek Kopieerbladen zijn opgenomen in de handleiding; werkboeken zijn full colour uitgevoerd. Voor groep 1 en 2 zijn ook praatplaten (A3, full color) opgenomen in de handleiding. Daarnaast is in de handleiding van groep 3 t/m7 een los antwoordenboek opgenomen ("mijn verkeersboek" ingevuld)</p>	<p>Kopieerbladen/werkboek In de lessuggesties zijn enkele kopieerbladen opgenomen.</p>	<p>Kopieerbladen <i>Rondje Verkeer:</i> Totaal zijn er 20 kopieerbladen Groep 1-2: Groep 3: Extra kopieerbladen bij <i>Stap Vooruit/OVEF en JVK</i> zijn voornamelijk te vinden op internet. Daarnaast wordt bij sommige praktijkopdrachten een kopieerblad afgedrukt in de handleiding.</p>

Wijzer door het verkeer versie 2	Klaar...over! versie 3	Wegwijs	Afgesproken	Rondje Verkeer/Stap Vooruit/Op voeten en fietsen / Jeugdverkeerskrant
<p>Software Verkeerstrainer, aanvulling op de methode voor groep 5 t/m 7; kan apart worden aangeschaft; online digitaal oefenprogramma; geeft bij elk thema realistische filmpjes en foto's met daarbij vragen en feedback. De uitgever ziet dit ook als een digitaal alternatief voor sommige praktijklessen.</p> <p>De digibordsoftware - bespreekschermen uit leerlingboeken en werkboeken - filmpjes - mogelijkheid foto eigen schoolomgeving toe te voegen bij lessen.</p> <p>Meer informatie over de digibordsoftware op www.digibordsoftware.nl.</p>	<p>Software Bij Klaar...over! wordt een verkeerstrainer ontwikkeld. Deze is thematisch opgebouwd en bestaat per thema meestal uit twee onderdelen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kijken: de leerling leert aan de hand van realistische filmpjes omgaan met diverse verkeerssituaties. In elk filmpje spelen kinderen uit de doelgroepleeftijd de hoofdrol. Het filmpje wordt steeds onderbroken door een vraag die beantwoord moet worden. • Oefenen: de leerling oefent aan de hand van realistische foto's datgene wat in de lessen en in het onderdeel 'kijken' aan de orde is gekomen. Ook in dit beeldmateriaal figuren kinderen uit de doelgroepenleeftijd voor een betere herkenbaarheid. <p>Alle vragen zijn voorzien van directe feedback. De Verkeerstrainer werkt via internet. Leerlingen kunnen ook thuis met de Verkeerstrainer oefenen als de school een licentie heeft gekocht. De leerkracht kan thuis of op school bijhouden welke oefenreeksen de leerlingen hebben gestart, welke er zijn gemaakt en hoe er is gescoord</p>	<p>Software Voor groep 5, 6 en 7. Realistische simulaties van verkeerssituaties, oefeningen a.d.h.v. foto's en tekeningen, spel voor oefenen van borden en regels Facultatief kunnen kinderen via de cd-rom na afronding van een thema hun kennis toepassen in de simulaties en opdrachten.</p>	<p>Software De leerlijn is volledig digitaal.</p>	<p>Software Voor de groepen 1-2 en 3 is een cd-rom ontwikkeld met bij elk thema een spel, bijv. verschillen zoeken, memory, logisch rangschikken. Voorafgaand aan elk spel is er een soort woordenschatoefening over verkeersbegrippen. Het kind moet het plaatje aanklikken dat bij het begrip hoort. Als de vier begrippen goed zijn, start het spel. <i>Stap Vooruit, OVEF, JVK:</i> beeldmateriaal (t.b.v. digibord, spelletjes, stellingen om op te reageren, tests, een verkeersencyclopedie en doe-activiteiten voor de kinderen zijn allemaal te vinden op www.vvn.nl</p>

Wijzer door het verkeer versie 2	Klaar...over! versie 3	Wegwijs	Afgesproken	Rondje Verkeer/Stap Vooruit/Op voeten en fietsen / Jeugdverkeerskrant
<p>Extra benodigde materialen Naast de liedjescd, digibordsoftware en verkeerstrainer zijn de volgende materialen nodig: Groep 1-2 Breed plakband of stoepkrijt om parcours uit te zetten, knutselmateriaal, fietsbel, oranje fietsvlaggetje Groep 3: foto's van situaties uit de buurt, fiets, zaklantaarn, reflecterende strips, kleding met reflectie kledingstukken en attributen ivm het weer Groep 4: digitale foto of film-camera, kinderfiets, krijt en pylonnen, zaklantaarn, weerbericht uit de krant of op beeld, spiegel Groep 5: fietsen Groep 6: digitale camera, pylonnen krijt Groep 7: digitale camera, speelgoedvrachtwagen Groep 8: (stads-) plattegrond, grote vellen papier, digitale fotocamera, vrachtwagen met chauffeur</p>	<p>extra benodigde materialen Per les wordt beschreven of er extra materiaal nodig is. Hierbij wordt vaak verwezen naar de digibordsoftware en naar bepaalde lessen van de Verkeers-trainer. Verder worden verkeersborden, een maquette van de schoolomgeving, fietsen, foto's en plattegronden van de schoolomgeving, filmopnamen als mogelijk materiaal genoemd. Andere materialen waarnaar verwezen wordt: - zaklantaarn en reflecterend materiaal, fluitje, uitrusting van verkeersbrigadier, straatnaambordjes, stoepkrijt.</p>	<p>extra benodigde materialen I.v.m. de extra activiteiten: foto's en video-opnamen van de schoolomgeving, materiaal om verkeerssituaties op plein te tekenen en parcours uit te zetten; reflecterende kleding, fietsen</p>	<p>extra benodigde materialen</p> <ul style="list-style-type: none"> • verkeersborden (er wordt gesuggereerd deze door de kinderen te laten maken) • fiets, mee te brengen door kinderen • linten en pylonen voor uitzetten situaties op plein • plattegronden van de buurt <p>Wanneer meerdere (10) scholen uit 1 gemeente het materiaal aanschaffen is het mogelijk dat videofilmjes gemaakt en in het programma opgenomen worden die situatiespecifiek zijn.</p>	<p>Extra benodigde materialen Voor het uitzetten van situaties op het plein: stoepkrijt en kernen of andere voorwerpen die als auto kunnen dienen, fietsjes, dozen die als obstakel kunnen dienen, pylonen. Verwezen wordt naar het Schoolpleinpakket, een uitgave van VVN met een praktische lessenserie met 24 uitgewerkte lessen en de daarvoor benodigde extra materialen (borden, pylonen, standers, verkeerslicht) (€ 799,= bij VVN)</p>